

Kongsbóndahjúnini í Kirkjubø

Í farnu viku frættist um eina mentanarvirðislon, sum kongsbóndahjúnini Sølva og Páll Patursson í Kirkjubø hava fingið, fyri "at reka eitt livandi savn og røkja eitt av týðningarmiklastu mentanarminnum í Norðurlondum."

Virðislonin, sum er 6000 krónur, er latin úr grunninum til minnis um sóknarprestin Alfred Andersson-Rysst. Tað er forlagið Det Norske Samlaget í Oslo, sum á henda hátt vil heiðra kongsbóndahjúnini í Kirkjubø, og verður handað í Norðurlandahúsinum í juni mánaða.

Tá Sosialurin vitjaði í Kirkjubø í gjár, var umhvørvið líkt einum ferðamannafaldara - eisini hvat litunum viðvíkur, sum oftast á faldarum er nógv bjartari enn í veruleikanum.

Geva sær stundir

Sólin skein oman og niðan, og satt at siga hevði Páll Patursson als ikki stundir at tosa við blaðfólk, tí mangt annað er at taka sær til hjá einum bónda slíkan góðveðursdag. Hann gav sær kortini stundir, sum hann so ofta er vanur í gerandisdegnum. Tað er ein partur av virkinum hjá bóndahjúninum, og teimum dæmar tað væl.

Sølva og Páll Patursson eru bilsin, at slíkt hóvastáð verður gjørt burtúr teimum, men tey eru kortini takksom, at fólk sýna arbeiði teirra ans.

Sølva og Páll Patursson eru 47 ára gomul, hava verið gift í 23 ár og eiga tríggjar synir. Páll tók við festinum sum 25 ára gamal, og hevur allar dagar verið nøgdur við tað, og kundi ikki hugsað sær annað arbeiði.

Noyddist at velja

Sølva Patursson er útbúgvin sjúkrasystir og var í mong ár lærari á sjúkrasystaskúlanum.

Frá 1978 til 84 var hon forkvinna í Dansk Sygeplejerskeråd, Føroya deild, men valdi at fara frá og gavst at arbeiða út.

Eg noyddist at velja, hvar eg skuldi leggja orku mína, sum fráleidd. Eg valdi hetta arbeiðið, og tað havi eg ikki angra. Heim tykkara hevur í tykkara tíð verið eitt livandi savn. Hættur tað altíð verið soleiðis?

- Her hava altíð ferðast nógv fólk, og nógv hava eisini verið inni á gólvinum hjá okkum. Tú kanst

Sølva og Páll Patursson: - Vit eru bilsin, at slíkt hóvastáð verður gjørt burtúr, men vit eru kortini takksom, at fólk virðismeta okkara arbeiði

siga, at vit bert hava bygt víðari á tað, sum forfedrar okkara lögdu lunnar undir, sigur Páll Patursson, men kemur í tankar um tilburð sum ikki va merktur av gestabliði.

Skemtandi fer hann heilt náttúrliga aftur til hending í 1911, sum var tað í gjár. Fortíð og nútíð rennur saman í køkinum, har vit sita.

Amtmansfrúan

Páll Patursson: - Eitt norskt skip kastaði akkeruttan fyri Kirkjubø. Amtmaðurin og frúan vóru í fylginum, sum kom uppá land, og amtmansfrúan kravdi at sleppa inn á gólvið í bóndagarðinum, men gamli bóndin segði nei.

- Avleiðingin varð eitt sakarmál, har rætturin avgjórði, at bóndin í Kirkjubø hevði rætt til at nokta almenninginum atgongd - eisini amtmansfrúuni!

Sølva Patursson: - Tað eru mong sum halda, at vit fáa lön fyrri t arbeiði her á garðinum, tá vit taka móti

fólki, skipa fyrri veitslum í Stokkastovuni o.s.fr.

- Veruleikin er ein annar, tí vit gera hetta av okkara eitingum, tað er eins og allar aðrar matstovur, sum gera sama arbeiði.

Ein ávísar munur kann tó sigast at vera, av tí at bóndahjúnini bjóða fólk inn í heim teirra, ikki bert Stokkastovuna.

Tá borðreitt verður við kaffi aftaná borðhaldið í Stokkastovuni, verður tað gjørt í hugnaligu stovnum í bóndans garði.

Kann ikki metast í peningi

- Vit gera tað eisini fegin, okkum dæmar tað væl. Páll sigur, at hetta er besta lívið hann kann hugsa sær, men eg eri fegin um teir longu vetrarnar, sigur Sølva.

Páll Patursson: - Tað kann ikki gerast upp í peningi, hvat vit fáa burtúr slíkum virkseimi, sum hesum. Tað er so ómetaliga nógv áhugaverd menniskju, sum vit hava hitt gjøgnum árin, ið hava ríka okkum á ymsan hátt.

- Tað er ikki ov nógv sagt, at vit hava fingið innbjóðingar frá nærum øllum stóðum í Evropa, har tiltøk eru, bæði frá privatpersónum, sendistovum o.s.fr. Vit hava tó ongntíð tikið ímóti, men tað hevur minni at týða.

25 mjólkineyt og 400 áseyðir eru á garðinum í

Kirkjubø. Ein húskallur, umframt bóndahjúnini hava sítt dagliga arbeiði her, men hetta er bert ein partur av virkseminum.

Almennar vitjanir

Av og á er at hoyra um almennar vitjanir og at gestirnir, eta døgurða í Stokkastovuni í Kirkjubø. Um fólk halda, at hetta er sum at fara á hotel ella onkra matstovu, so er tað als ikki tað.

Umframt at borðreiða og gera mat, sum Sølva Patursson saman við hjálparfólki skipar fyrri, er ein fastur tálatur, at Páll Patursson skipar fyrri rundferð og heldur fyrilestur ella stutt sagt - sigur gestunum frá søguni, so sum hann hevur hoyrt frá forfedrum sínum og lisið um í bókum.

- Tær søgur eg sigi, eru eins sannar og tær ið standa í bókunum, men tað ikki ikki altíð, at teir visu eru so samdir við mæ.

Kortini plagi eg at siga, at mín søga er sonn, til tað er prógvað, at hon er ósonn!

Søgan livir í hesum elligamla umhvørvi, og tað er ikki torført at ímynda sær, hvussu livandi tað kennist hjá fremmandafólki. Pallurin er gerandisdagurin hjá bóndahjúninum, sum liva at kalla í einum savni, ið annars bert hevði verið møgulegt at vitja, ávísar tímar á degnum.

Upplatingartíðir

- Tað er torført á summartíð, tá fólk koma langa leið. Vit hava alment opið til kl. 18, men um vit hitta fólk í túninum og tey siga okkum, at tey fara av landinum í morgin, so fáa vit okkum ikki til at nokta teimum atgongd.

Sølva og Páll Patursson eru sekstenda ættarliðið á gamla bispasetrinum, og tey hava eins og forfedrarir virkað fyrri at varðveita gomlu mentanina.

Virka bóndahjúnini í Kirkjubø á staðnum fyrri at kunna umheimin um søguna og mentavirðini í Kirkjubø, so virkaði gamli Páll, abbi bóndan á annan hátt. Hann skrivaði í bløð og tíðarrit í Norðurlondum og ferðabist nógv um lond og helt fyrilestur.

Sonurin festir eftir pápan

Elsti sonurin hjá Sølva og Páll Patursson eitur sjálvandi Jóannes, og hann hevur gjørt av at festa garðin. Í lötuni er hann á útbúgvingarferð í Australia, og ætlar sær - sum tann 5. bóndin í Kirkjubø, á Stend Jordbruksskole í Noregi í 1992.

Søgan endurtekur seg. Jóannes bóndi var á hesum skúla í 1882, tá skúlin varð stovnaður. Páll, bóndi fekk útbúgving har í 1915, Jóannes í 1940 og núverandi bóndin Páll í 1966.

Nýtt vindeyga

Norska virðislonin er til støddar 6000 krónur, men tað er ikki st'ddin, tað snýr seg um, hóast bóndahjúnini longu hava avgjört, hvar peningurin gagnar best.

- Vit hava leingi havt í umbúna at seta nýtt vindueyga í í roykstovuni, men nú skal tað vera, hóast meir enn so skal til.

Sølva Patursson: - Vit hava roynt at hildið tað gamla byggnisniðið. Tað er okkara ábyrgt at varðveita upprunaliga umhvørvið, men tað er kostnaðarmikið og tíðarkervjandi.

Hóast køkurin ikki líkist einum vanligum nútíðarkøki, so er hann útgjörður við øllum nútíðar hentleikum, sum krevst tá hann eisini skal nýstast til at matgerða fyrri 40 - 50 fólkum við øllum tí, sum slíki virkseimi inniber.

Dagn

Ráðgeving

er í Kvinnuhúsinum hvønn hósdeg frá kl. 19 til 21.